

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Валентина Радкевич¹, Людмила Єршова², Людмила Базиль³

¹ доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України, директор Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-9233-5718>, e-mail: mrs.radkevich@gmail.com

² доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2346-5842>, e-mail: l.yershova@hotmail.com

³ доктор педагогічних наук, доцент, вчений секретар Інституту професійно-технічної освіти НАПН України <https://orcid.org/0000-0003-4130-5436>, e-mail: ljudmilabazyl@gmail.com

Реферат:

Актуальність зумовлена необхідністю популяризації результатів наукової, освітньої, інформаційно-аналітичної, консультативно-дорадчої діяльності єдиної в Україні наукової установи, що здійснює науково-методичний супровід вітчизняної професійної та фахової передвищої освіти, що перебувають у стані реформування.

Мета: охарактеризувати сучасні виклики й ризики для системи професійної та фахової передвищої освіти, висвітлити основні результати діяльності Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України (далі: ІПО НАПН України) у 2021 р. та перспективи його подальшого розвитку.

Методи: теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення); емпіричні (вивчення законодавчих та нормативно-правових документів у сфері професійної та фахової передвищої освіти, аналіз результатів діяльності структурних підрозділів ІПО НАПН України та матеріалів, оприлюднених на його офіційному сайті та сайті фахового журналу «Професійна педагогіка»).

Результати: Інститут професійної освіти НАПН України представлено як єдину наукову платформу, що забезпечує науково-методичний супровід модернізації сучасної професійної та фахової передвищої освіти; проводить наукові дослідження з актуальних для професійної та фахової передвищої освіти проблем; розробляє і впроваджує в закладах освіти педагогічні інновації (концепції, методичні системи, методики, технології тощо); здійснює інноваційну освітню діяльність різних рівнів; готує висококваліфіковані кадри для професійної, фахової передвищої та вищої освіти за спеціальностями 011 Освіта. Педагогіка та 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); займається видавничою, інформаційно-аналітичною та експертною діяльністю; активно розвиває міжнародні наукові зв'язки, бере участь у міжнародних науково-освітніх проєктах; системно впроваджує принципи прогностичності, академічної свободи, доброчесності, студентоцентризму. Охарактеризовано основні виклики й ризики у діяльності наукової установи, виявлено її актуальні завдання та шляхи їх розв'язання.

Висновки: охарактеризовано основні виклики системі професійної освіти (посилення світових інтеграційних процесів, стрімкий розвиток цифровізації, націоналізації, екологізації, інтернаціоналізації професійної підготовки майбутніх фахівців у розвинених країнах світу); проаналізовано зумовлені ними ризики (централізовану й бюрократизовану систему управління у сфері наукової і науково-технічної діяльності; недостатні обсяги фінансування соціогуманітарних досліджень; низький рівень оплати праці науково-педагогічних працівників; зниження престижності професійної освіти; нерозвиненість дуальної освіти); на основі аналізу діяльності ІПО НАПН України у 2021 р. визначено перспективні напрями подальшого розвитку наукової установи (виконання фундаментальних і прикладних досліджень, зміцнення принципів академічної доброчесності; удосконалення освітніх програм підготовки магістрів і докторів філософії; запровадження модульних програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної та фахової передвищої освіти); розвиток корпоративної

культури інституту та його міжнародної діяльності); окреслено *основні завдання* наукової установи (забезпечення якості професійної та фахової передвищої освіти; сприяння розвитку державно-приватного партнерства; удосконалення системи підготовки педагогічних працівників у сфері професійної освіти і навчання тощо).

Ключові слова: *Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, професійна освіта, наукова, освітня, експериментальна, видавнича, міжнародна, інноваційна освітня діяльність.*

Вступ. В умовах сьогодення актуалізується значущість науково-методичного супроводу розвитку вітчизняної професійної та фахової передвищої освіти відповідно до сучасних викликів і трендів (Радкевич та ін., 2021), який в Україні здійснює Інститут професійної освіти НАПН України (далі Інститут). Наукова установа є правонаступником Інституту професійно-технічної освіти Академії педагогічних наук України, що був створений 27 березня 2006 р. і перейменований 31 січня 2022 р. (Радкевич, ред., 2018а; 2018b; 2018c; 2018d; 2018e). Відповідно до стратегії розвитку (Стратегія розвитку Інституту професійно-технічної освіти НАПН України на 2020-2025 роки, 2020, с. 8) місія Інституту професійної освіти НАПН України визначається гаслом «Від наукових досліджень – до кращих освітніх практик». З огляду на це, основним напрямом його діяльності є проведення фундаментальних і прикладних досліджень для потреб особистості, економіки, суспільства (Радкевич 2019b; Радкевич, Єршова та Ничкало, 2021a; 2021b). Візія Інституту визначається гармонійним поєднанням наукової діяльності, освітнього процесу і науково-методичного супроводу підготовки фахівців інноваційного типу – особистостей, громадян, професіоналів. Базовими цінностями Інституту є академічна культура, відкритість, гуманізм, демократизм, добросовісність і свобода, інноваційність, лідерство, людиноцентризм, партнерство, прогностичність, розвиток особистості тощо. (Стратегія розвитку Інституту..., 2020, с. 8; Базиль, 2019b; Радкевич, 2021).

Джерела. Для висвітлення результатів діяльності наукової установи проаналізовано нормативно-правову, довідкову, інформаційно-аналітичну, звітну продукцію Інституту професійної освіти НАПН України, його офіційний сайт, сайт фахового журналу «Професійна педагогіка», наукові публікації з проблем реформування системи освіти в Україні.

Мета: охарактеризувати сучасні виклики й ризики для системи професійної та фахової передвищої освіти, висвітлити основні результати діяльності Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України у 2021 р. та перспективи його подальшого розвитку.

Методи: теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення); емпіричні (вивчення законодавчих та нормативно-правових документів у сфері професійної та фахової передвищої освіти, аналіз результатів діяльності структурних підрозділів ПО НАПН України та матеріалів, оприлюднених на його офіційному сайті та сайті фахового журналу «Професійна педагогіка»).

Результати та обговорення. Зasadничу основу діяльності Інституту становлять практична співпраця із закладами професійної (професійно-технічної) освіти (далі П(ПТ)О) та фахової передвищої; науково-методичні зв'язки з навчально- (науково)-методичними центрами (кабінетами); співробітництво з роботодавцями, заінтересованими в модернізації вітчизняної системи освіти; комунікація з органами державної й місцевої влади та громадськими об'єднаннями; розвиток міжнародних наукових зв'язків (Єршова та Базиль, 2020; Кремень, 2021; Луговий, Регейло та Гудим, 2021).

Тісна співпраця Інституту з різними групами стейкхолдерів підвищує рівень впливу науки на освітню політику держави та якість професійної підготовки майбутніх фахівців; удосконалює інформаційно-аналітичну, експертну, консультативну й дорадчу діяльність науковців; сприяє популяризації наукових досягнень учених; допомагає поширювати передовий науково-педагогічний досвід; розвиває інноваційну освітню діяльність закладів освіти; сприяє підвищенню якості підготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів для системи професійної, фахової передвищої та вищої освіти; надає нові можливості для професійного розвитку наукових і науково-педагогічних працівників (Базиль, 2019a; 2019c; 2020a; 2020b).

Упродовж 2006-2021 рр. було проведено 32 наукових дослідження (26 фундаментальних і 6 прикладних) з проблем, актуальних для розвитку професійної та фахової передвищої освіти: проектування змісту і створення стандартів професійно-технічної освіти на основі компетентного підходу; розроблення технологій маркетингового управління в умовах децентралізації; розвитку енергоефективної, здоров'язбережувальної, кар'єрної, підприємницької, самоосвітньої

компетентностей майбутніх кваліфікованих робітників і педагогічних працівників; функціонування систем професійної освіти і навчання у країнах Європейського Союзу; запровадження дистанційної і дуальної форм здобуття професійної освіти; розвитку проєктного менеджменту; створення інформаційно-аналітичного середовища, розроблення електронних підручників і SMART-комплексів навчальних дисциплін; підготовки майбутніх фахівців до підприємницької діяльності в умовах розвитку малого бізнесу; розроблення методичних засад застосування цифрових технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; розвитку проєктного менеджменту в закладах професійної освіти у вітчизняній і зарубіжній практиці; розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання закладів професійної освіти; впровадження дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, машинобудівної галузей, сфери обслуговування та громадського харчування; оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти тощо (Радкевич, 2021).

Нині в Інституті функціонує шість лабораторій (зарубіжних систем професійної освіти і навчання; професійної кар'єри; дистанційного професійного навчання; технологій професійного навчання; науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах; електронних навчальних ресурсів), співробітниками яких у межах виконаних наукових досліджень було розроблено, апробовано й упроваджено в закладах професійної освіти 30 концепцій і моделей, 50 методик і технологій, десятки інших наукових розробок (Педагогічні інновації для освітньої практики, 2022); підготовлено 1943 види наукової продукції, 145 – виробничо-практичної, 84 – навчальної, 73 – довідкової (Планова продукція з тем наукових досліджень Інституту професійної освіти НАПН України, 2022). До е-бібліотеки НАПН України завантажено понад 2000 ресурсів і зафіксовано більше 307428 їх скачувань. У Google Scholar індекс Хірша Інституту зріс до 48, а «10-індекс» – до 290.

До основних наукових здобутків Інституту віднесено: *концепції* (контент-бібліотеки електронних підручників для системи професійної освіти України; професійної орієнтації молоді на робітничі професії; формування в учнів ціннісного ставлення до здоров'я; розвитку у молоді уявлень про професійний успіх; професійного навчання незайнятого населення на виробництві;

модульного професійного навчання кваліфікованих робітників на виробництві; розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників; проєктного і дистанційного професійного навчання; проєктування інформаційно-освітнього середовища закладів професійної освіти та SMART-комплексів навчальних дисциплін; управління розвитком професійної освіти в умовах ринкової економіки; діяльності центрів професійної кар'єри; стандартизації професійної підготовки фахових молодших бакалаврів; оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти; розвитку ділової активності майбутніх кваліфікованих робітників); *моделі* (маркетингового управління закладом професійної освіти; розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників закладів професійної освіти; мережевої взаємодії закладів професійної освіти із соціальними партнерами; онлайн-консультування учнів з розвитку професійної кар'єри); *методики і технології* (підготовки викладачів до впровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій; застосування дистанційного навчання; стандартизації професійної підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів; створення системи консультування з професійної кар'єри; формування змісту освіти на компетентнісній основі; розроблення проєктних технологій; розвитку професійної, енергозберезувальної, екологічної, інформаційно-аналітичної, самоосвітньої, проєктної, цифрової, кар'єрної і підприємницької компетентностей педагогічних працівників та майбутніх кваліфікованих робітників; розроблення електронних підручників, професійних і освітніх стандартів; проєктування дистанційних курсів; вимірювання освітніх результатів; організації дистанційної і дуальної форм навчання; управління конкурентоспроможністю закладу освіти; розвитку культури безпеки професійної діяльності персоналу підприємств); *алгоритми* (розроблення ефективних маркетингових комунікацій; процесу виокремлення стратегії розвитку закладу П(ПТ)О; взаємодії закладів П(ПТ)О з партнерами для реалізації проєктів публічно-приватного партнерства); *професійні стандарти* («Методист закладу професійної освіти», «Педагог професійного навчання», «Майстер виробничого навчання»); *контент-бібліотека*, що охоплює 35 електронних підручників для підготовки майбутніх фахівців різних галузей; *репозиторій*, що вміщує понад 300 електронних навчальних ресурсів для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Тематика наукових досліджень Інституту має випереджувальний характер і є своєчасною відповіддю на нагальні виклики сучасності, зокрема щодо підвищення якості професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти та їх відповідності вимогам сучасного ринку праці. Це яскраво ілюструють результати наукових досліджень, що виконувалися в Інституті у 2019 – 2021 рр. Так, отримані і впроваджені в закладах освіти педагогічні інновації з розвитку підприємницької компетентності майбутніх фахівців сприяли підвищенню їх інтересу до відкриття й успішного ведення власної справи; вдосконаленню діяльності центрів кар'єри, бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, бізнес-акселераторів, вебсайтів бізнес-симуляторів; підвищенню рівня цифрової культури, креативності, стресостійкості, конкурентоздатності майбутніх фахівців та їх готовності до самозайнятості в умовах розвитку малого бізнесу. Виконання прикладного наукового дослідження «Розвиток проектного менеджменту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти у вітчизняній і зарубіжній практиці» дало змогу розробити педагогічні інновації, покликані сприяти зростанню конкурентоспроможності закладу П(ПТ)О на ринку освітніх послуг регіону / міста, модернізації механізмів співпраці закладів освіти з соціальними партнерами, вдосконаленню диверсифікації джерел фінансування закладів освіти. Результати прикладного наукового дослідження «Методичні основи розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної освіти) спрямовувалися на: покращення ціннісного ставлення майстрів виробничого навчання до педагогічної діяльності; зростання якості їх спеціальних знань, пов'язаних з педагогічною, методичною та професійною діяльністю; удосконалення здатності успішно реалізовувати посадові компетенції у процесі професійної діяльності; зростання активності, розвиток особистісних і професійно важливих якостей, професійної самооцінки, саморефлексії та професійної «Я-концепції». Дослідження методичних засад упровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників розвиватиме дуальну форму здобуття освіти, підвищуватиме рівень професійних

компетентностей здобувачів П(ПТ)О, необхідних для діяльності за фахом і їхньої конкурентоздатності на ринку праці, скорочуватиме період адаптації робітників на першому робочому місці, зміцнюватиме зв'язки закладів П(ПТ)О із соціальними партнерами (органами виконавчої влади, об'єднаннями роботодавців, профспілок, підприємствами різних форм власності й підпорядкування, службами зайнятості), сприятиме залученню інвестицій у систему П(ПТ)О тощо.

В Інституті триває робота над розробленням методичних засад оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти (2020–2022), що передбачає підвищення об'єктивності оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах і технікумах, зростання вмотивованості здобувачів фахової передвищої освіти та вдосконалення їх професійної підготовки. Вивчаються методичні засади застосування цифрових технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (2021–2023), завдяки чому вже вдалося обґрунтувати переваги використання цифрових технологій в освітньому процесі закладів П(ПТ)О, класифікувати цифрові технології, що застосовуються в професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, удосконалити методику вибору цифрових технологій для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, розробити критерії, показники та рівні компетентності педагогічних працівників до застосування цифрових технологій у професійній підготовці здобувачів П(ПТ)О.

Важливим напрямом діяльності Інституту є *видавнича діяльність*, що забезпечує оприлюднення розроблених науковцями педагогічних інновацій (наукових результатів) шляхом підготовки й видання планових і додаткових кінцевих результатів. Інститутом пророблена системна робота з підвищення якості видавничої діяльності. Всі підготовлені в попередні роки не опубліковані праці, що зберігалися в бібліотеці інституту на правах рукописів, були відцифровано й оприлюднено на сайті наукової установи та електронній бібліотеці НАПН України. У 2017 р. здійснено брендування видавничої продукції, метою якого є створення унікального імені наукової установи та образу інтелектуальної продукції, підготовленої її вченими й дослідниками (*рис. 1*).

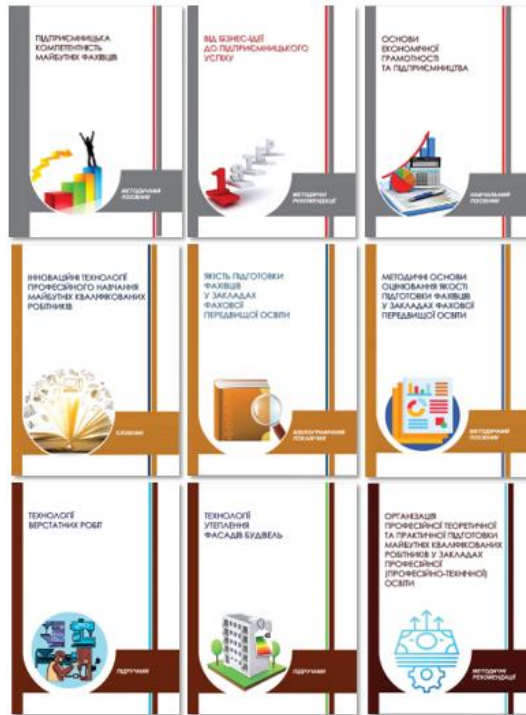

Рис. 1. Брендування видавничої продукції Інституту професійної освіти НАПН України

В Інституті видавалися збірники наукових праць «Професійна освіта: проблеми і перспективи» (2013-2018), «Професійне навчання на виробництві» (2006–2015) та електронне наукове видання «Теорія і методика професійної освіти» (2011–2018). Інститут є також засновником фахового наукометричного журналу (категорія «Б») «Професійна педагогіка» / «Professional pedagogics» (до 2011 р. – «Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН Ук-

раїни. Професійна педагогіка») та співзасновником наукометричного видання «Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент» і науково-методичного журналу «Професійна освіта», в якому друкуються матеріали з питань дидактики й історії професійної школи, виховання, професійної орієнтації та ефективного вивчення предметів різного профілю в закладах професійної освіти, коментарі та статті провідних профтехосвітян (рис. 2).

Рис. 2. Періодичні видання Інституту професійної освіти НАПН України

У 2021 р. ініційовано заснування електронного продовжуваного видання «Інноваційна професійна освіта» з метою оприлюднення результатів теоретичних і практичних напрацювань учених Інституту та педагогів-інноваторів, що є актуальними для модернізації вітчизняної професійної освіти.

Важливе місце серед напрямів діяльності Інституту займає *експериментальна робота*, у першу чергу орієнтована на отримання емпіричних даних, необхідних для визначення особливостей, чинників, закономірностей, механізмів досліджуваних педагогічних явищ, а також діяльність із дослідної перевірки достовірності, продуктивності та можливості застосування соціально важливих педагогічних інновацій. Крім того, організація і проведення експериментальної діяльності спрямовується на підвищення якості наукових досліджень Інституту, впровадження її результатів у практику, згуртування педагогічних колективів експериментальних закладів освіти, зростання науково-методичного рівня педагогів-учасників експериментальної діяльності, підвищення авторитету педагогічних працівників та зміцнення іміджу експериментальних закладів освіти, теоретичне і практичне сприяння процесу реформування вітчизняної системи професійної та фахової передвищої освіти.

Суб'єктами експериментальної діяльності є Інститут (ініціює відкриття, виконує дослідження, впроваджує наукові результати та звітує про використання бюджетних коштів); шість лабораторій (забезпечують розроблення програми експериментальної діяльності, організацію збору емпіричних даних, дослідну перевірку розроблених педагогічних інновацій та впровадження отриманих результатів; науково-організаційний відділ, що забезпечує інформаційно-комунікаційний супровід експериментальної діяльності; наукові працівники, як безпосередні розробники і виконавці передбачених програмою наукового дослідження завдань на кожному етапі експериментальної роботи відповідно до індивідуального робочого плану. Об'єктами експериментальної діяльності є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, заклади освіти, установи, підприємства, організації, на базі яких проводяться експерименти. Отже, в інноваційній освітній діяльності різних рівнів (всеукраїнського, регіонального, підвідомчої установи НАПН України) беруть участь всі лабораторії і центри Інституту, а також педагоги й керівники майже 100 закладів освіти з усіх областей України (рис.3).

Рис.3. Інноваційна освітня діяльність Інституту професійної освіти НАПН України (2006-2021)

Інноваційна освітня діяльність у різні роки здійснювалася за такими *пріоритетними напрямками* (тематикою) наукових досліджень: *напряму* 24. «Теоретико-методичні засади професійного

навчання», *напряму* 8. Професійна (професійно-технічна) освіта. Фахова передвища освіта, проблема дослідження «Професійний і особистісний розвиток майбутніх фахівців»; *напряму* 3. Якість

освіти. Інформаційне освітнє середовище. Методи і способи оцінювання якості освіти. *За рівнями експерименти розподілялися на всеукраїнського рівня, регіонального та підвідомчої установи НАПН України.*

Усього під науковим керівництвом учених Інституту було проведено 64 експерименти, з яких 23 всеукраїнського рівня.

Результатами інноваційної освітньої діяльності всеукраїнського рівня стали важливі для професійної освіти й вітчизняної економіки педагогічні інновації: концепція створення і функціонування центру кар'єри, моделі (маркетингового управління закладом освіти, взаємодії закладів професійної освіти із соціальними партнерами з використанням технологій стратегічного менеджменту); методики (створення інформаційно-освітнього середовища, розроблення електронних навчальних ресурсів, технічної підтримки дистанційного навчання, формування готовності молоді до проєктної та підприємницької діяльності); робочий навчальний план та освітня програма для перепідготовки робітників за новою професією 8169 Майстер з монтажу та обслуговування систем відновлювальної енергетики; навчальні модулі для здійснення сертифікованої підготовки робітників за частковими професійними кваліфікаціями тощо.

Важливе педагогічне і соціальне значення мали дослідження з організації дистанційного професійного навчання учнівської молоді та дорослих, які проживають на тимчасово окупованій території України та в населених пунктах лінії зіткнення (керівник – докт. пед. наук., проф. М.А. Пригодій); упровадження проєктного навчання (докт. пед. наук, проф. Г.М. Романова); створення і функціонування Центру професійної кар'єри (канд. пед. наук., с. наук. с. Д.О. Закачнов); розвитку кар'єрної компетентності (докт. пед. наук, проф. В.Ф. Орлов); професійної підготовки кваліфікованих робітників для сфери обслуговування відновлювальних систем сонячної і теплової енергетики (докт. пед. наук, проф., акад. В.О. Радкевич); підготовки молоді до підприємницької діяльності (докт. пед. наук, доц., Л.М. Єршова); розвитку публічно-приватного партнерства у сфері професійної освіти з використанням технологій стратегічного менеджменту (докт. пед. наук, с. докл., член-кор. О.В. Бородієнко); організації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти (докт. пед. наук, доц. Н.В. Кулалаєва); вдосконалення професійної підготовки кухарів на основі компетентнісного

підходу (канд. пед. наук, с. докл., С.Г. Кравець) та багато інших.

У процесі реалізації інноваційної освітньої діяльності сформувалися системні зв'язки Інституту з багатьма закладами професійної освіти, зокрема: ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування», ВПУ № 11 та № 25 м. Хмельницького, ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти і сфери послуг», ДПТНЗ «Роменське вище професійне училище» Сумської обл., ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти переробної промисловості», ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Мелітопольський багатопрофільний центр професійно-технічної освіти», ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського Національного педагогічного університету ім. О. Довженка», Колківським центром професійної освіти Волинської обл., ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей», а також навчально-(науково) методичними центрами професійно-технічної освіти у Вінницькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Сумській, Хмельницькій, Харківській та ін. областях України. Науково-методичне співробітництво дає змогу не лише знати проблеми сучасних закладів професійної освіти, але й бути представником їхніх інтересів у законотворчому процесі країни. Для багатьох педагогів експерименти стають стимулом для самостійних наукових досліджень і подальшого розвитку наукової кар'єри.

Результати експериментальної діяльності оприлюднюються на сайті Інституту (Наукове керівництво експериментами всеукраїнського рівня, 2022), узагальнюються у щорічних інформаційно-аналітичних матеріалах «Професійна (професійно-технічна) та фахова передвища освіта» (Радкевич & Артюшина, ред., 2017; Радкевич & Єршова, ред., 2019; 2021).

Вчені Інституту беруть активну участь у *науково-експертній діяльності*, що передбачає проведення наукової експертизи проєктів законодавчих актів, нормативно-правових документів, освітніх інновацій, програм, навчально-методичної літератури в галузі професійної освіти і навчання. Науковці Інституту надавали пропозиції до законопроєктів: «Про фахову передвищу освіту», «Про освіту дорослих», «Про професійну освіту», «Про професійні кваліфікації», а також до «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», до проєкту постанови Кабінету

Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», до «Етичного кодексу ученого НАПН України».

У процесі розроблення концептуальних та нормативних документів у галузі освіти вченими Інституту було надано пропозиції до змісту: Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні, Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки, Стратегії розвитку читання на 2021 – 2025 роки «Читання як життєва стратегія», Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022 – 2027 роки, Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року, проекту Державного Бюджету України на 2022 – 2024 роки щодо підготовки здобувачів магістерського рівня вищої освіти та підвищення кваліфікації кадрів, Переліку наукових спеціальностей за галузями науки, який розроблений відповідно до статті 42 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Положення про порядок фінансування нових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що виконуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету в НАПН України, професійного стандарту за професією «Керівник закладу загальної середньої освіти».

Лише у 2021 р. науковими співробітниками Інституту було надано пропозиції до змісту 41 проекту законодавчих і нормативно-правових документів:

- Законів України («Про внесення змін до п.3 розділу X «Перехідні та прикінцеві положення» «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до закону України «Про освіту», «Про освіту дорослих», «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо розширення функцій Наглядової ради з питань розвитку науки і технологій на сферу інновацій», «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності»);

- постанов Кабінету Міністрів України («Про схвалення Концепції з розвитку цифрових прав дітей та затвердження плану заходів з її реалізації», «Про затвердження Порядку розроблення,

введення в дію та перегляду професійних стандартів», «Про затвердження Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року», «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» щодо визначення процедури реалізації права на академічну мобільність, «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 16 серпня 1994 р. №560 та від 23 серпня 1994 р. № 582» щодо оновлення системи надання державної підтримки молодим вченим визначеної Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про внесення змін до порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проектів з виконання наукових досліджень і розробок»);

- розпоряджень Кабінету Міністрів України («Про затвердження плану заходів щодо популяризації природничих наук та математики до 2025 року», «Деякі питання реалізації у 2021 – 2023 роки Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки», «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності на період до 2021 року»);

- наказів МОН України («Про затвердження Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук», «Про затвердження Порядку проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року», «Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій», наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження форм подання інформації про показники орієнтовної середньої вартості підготовки за держаним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача» уточнені пропозиції до проекту державного замовлення на 2022 р. та проекту прогнозу державного бюджету на 2023 – 2024 рр. щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів).

В інституті функціонує п'ять наукових шкіл (Наукові школи вчених Інституту професійної освіти, 2022), а саме: з науково-методичного забезпечення управління розвитком професійної освіти і навчання (керівник – докт. пед. наук, проф., акад. В.О. Радкевич); упровадження інформаційних технологій в освітній процес (докт.

техн. наук, проф., акад. А.М. Гуржій); особистісного і професійного розвитку майбутніх фахівців у системі професійної освіти (докт. пед. наук, проф. В.Ф. Орлов); вивчення теоретичних і методичних основ забезпечення якості професійної освіти (докт. пед. наук, проф. П.Г. Лузан); актуальних проблем професійної підготовки педагогів (докт. пед. наук, проф., М.А. Пригодій).

Крім того, в Інституті працювали, здійснювали наукове керівництво науковими дослідженнями лабораторій, експериментами всеукраїнського рівня, підготовкою кандидатів і докторів педагогічних наук (за спеціальністю 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти), нині виступають активними сейкхолдерами модернізації освітньо-професійної та освітньо-наукової програм підготовки здобувачів вищої освіти (за спеціальностями: 011 Освітні, педагогічні науки; 015 Професійна освіта / Теорія і методика професійної освіти) керівники наукових шкіл, професори: М.В. Артюшина, О.В. Діденко, В.Т. Лозовецька, Л.М. Петренко, Л.П. Пуховська, Г.М. Романова, В.І. Свистун, В.В. Ягупов.

Здобутки наукових шкіл сприяють реалізації стратегічного завдання інституту – підготовці кадрів вищої кваліфікації для систем професійної, фахової передвищої та вищої освіти. З 2007 р. в Інституті функціонують аспірантура й докторантура; з 2011 р. – спеціалізована вчена рада Д 26.458.01 (із правом прийняття до розгляду та захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора педагогічних наук за спеціальністю: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти). З 2016 р. інститут отримав ліцензію МОН України на підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук у галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Цього ж року для забезпечення виконання освітніх цілей Інституту було створено кафедру теорії і методики професійної освіти. З 2018 р. здійснюється підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Обидві освітні програми (з підготовки магістрів і докторів філософії) успішно пройшли акредитацію.

З 2020 р. у разових спеціалізованих учених радах проводиться атестація здобувачів ступеня доктора філософії. Усього в Інституті підготовлено 48 магістрів, 52 кандидати наук, 13 докторів філософії, 20 докторів наук.

З 2018 р. наукова установа здійснює також освітню діяльність у сфері післядипломної

освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. За цей час видано 580 сертифікатів про підвищення кваліфікації наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників системи професійної освіти.

У 2018 р. для забезпечення ефективного науково-інформаційного супроводу всіх напрямів діяльності інституту було створено науково-організаційний відділ (завідувач канд. пед. наук А.Г. Кононенко). Основними функціями відділу є відкриття, адміністрування, безпека й розвиток офіційного сайту Інституту та сайтів його фахових періодичних видань; інформаційно-аналітичний супровід виконання наукових досліджень, оприлюднення розроблених педагогічних інновацій та моніторинг якості їх використання; організація систематичної взаємодії з організаціями, що надають цифрові ідентифікатори об'єкта (наприклад, Crossref DOI display); налагодження постійної комунікації з бібліотечними е-архівами, е-каталогами, вітчизняними і зарубіжними наукометричними базами з метою повного представлення результатів наукової діяльності інституту у вітчизняному та світовому наукометричному просторі; здійснення систематичного моніторингу наукових рейтингів Інституту та його наукових співробітників; сприяння розвитку інформаційної компетентності молодих дослідників; технічна підтримка масових заходів; забезпечення функціонування дистанційних платформ тощо. Наукові й науково-педагогічні працівники Інституту мають бібліометричні профілі в Google Scholar та системі «Бібліометрика української науки», їх робочі місця підключені до міжнародних наукометричних баз Scopus та WOS і забезпечені відкритим доступом до повнотекстових ресурсів порталу Springer Link.

З 2009 р. в Інституті функціонує наукова бібліотека (завідувачка В.О. Маркова), що сприяє фаховому зростанню і підвищенню кваліфікації науковців, освітян і здобувачів освіти. Завдяки діджиталізації усіх напрямів діяльності Інституту бібліотека стала сучасним науково-інформаційним центром. На офіційному сайті наукової установи створено розділ «Бібліотека», де системно представлено всі кінцеві результати наукових досліджень; бази магістерських, кандидатських і докторських дисертацій та авторефератів, захищених у спеціалізованих вчених радах Інституту з проблем теорії й методики професійної освіти; базові джерела з навчальних дисциплін для опанування освітньо-професійною та освітньо-науковою програмами; електронні ресурси для закладів професійної освіти; матеріали

конференцій, довідкова література і наукові публікації вчених Інституту, представлені в базах Scopus та Web of Science, що є джерелом потенційних рецензентів і опонентів для здійснення атестації докторів філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта. Бібліотека бере активну участь у забезпеченні позааудиторної роботи зі здобувачами освіти: проводить інформаційно-бібліографічне обслуговування освітнього процесу, здійснює психологічне консультування, знайомить з актуальними освітніми проблемами (академічна доброчесність, академічна мобільність, академічна свобода, публікаційна активність тощо).

Велике значення для розвитку академічної свободи науковців і наукових колективів, реалізації їх права на автономне прийняття рішень, забезпечення якості наукових досліджень і підготовки висококваліфікованих кадрів для системи професійної, фахової передвищої і вищої системи України має Вчена рада Інституту (голова – докт. пед. наук, акад. В.О. Радкевич, учений секретар – докт. пед. наук, доц. Л.О. Базиль). На її засіданнях щорічно розглядається понад 200 питань щодо: визначення стратегічних напрямів розвитку інституту; обговорення проєктів прогностичних та програмних документів (доктрин, концепцій, стратегій тощо), інших матеріалів стратегічного планування розвитку вітчизняної педагогічної науки, професійної та фахової передвищої освіти, проєктів законів, державних рішень і програм; проведення незалежної наукової і науково-технічної експертизи тематики та результатів наукових досліджень, рукописів підручників, навчальних посібників, іншої навчальної літератури для отримання грифів Міністерства освіти і науки України; здійснення інноваційної освітньої діяльності та впровадження її результатів; забезпечення управлінсько-стратегічного рівня розподілу відповідальності всіх структурних підрозділів і посадових осіб Інституту для успішної реалізації цілей освітніх програм, ухвалення стратегії й політики внутрішнього забезпечення якості освіти.

У 2019 р. для підтримки талановитої наукової молоді в інституті створено раду молодих учених (голови: О.П. Радкевич, Л.О. Шестерікова), що, діючи на засадах свободи наукової творчості, наукової етики, добровільності, колегіальності, гласності, відкритості й демократичності, забезпечує дотримання їхніх прав та інтересів, розвиток наукоємних ідей та інновацій, обмін знаннями, розвиток академічної мобільності тощо.

Завдяки діяльності Ради магістри й аспіранти є повноцінними партнерами у всіх процесах забезпечення якості освітніх програм Інституту. За сприяння Ради з метою вивчення ставлення здобувачів освіти до якості організації освітньої діяльності проводиться анонімне анкетування студентів першого і другого року навчання. Для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти члени Ради беруть участь у формуванні планів позааудиторної роботи здобувачів освіти, складанні анкет першокурсника для магістрів і докторів філософії, проводять опитування та забезпечують врахування його результатів у процесі складання індивідуальних навчальних планів студентів.

З метою забезпечення доступності освітньо-наукової програми членами Ради спільно з науково-організаційним відділом було розроблено відеовізитівки освітніх компонентів, оприлюднені на офіційному сайті Інституту (<http://surl.li/bdbqo>). Для модернізації освітньо-наукової програми представники Ради брали участь у: проведенні щорічного аналізу ринку праці та ринку освітніх послуг; опитуванні студентів та випускників щодо якості освіти та вдосконалення освітнього процесу; здійсненні перегляду навчальних планів і програм навчальних дисциплін щодо їх відповідності вимогам ліцензування й акредитації; роботі робочої групи щодо контролю якості викладання навчальних дисциплін усіма викладачами ПТО; щорічному аналізу успішності студентів та обговоренні результатів аналізу на засіданнях Вченої ради. Висновки та рекомендації Ради висвітлюються на сайті Інституту в розділі «Модернізація освітньо-наукової програми» (<http://surl.li/bdbtb>). У 2021 р. оприлюднено Рекомендації Ради молодих учених щодо поєднання навчання й наукових досліджень майбутніх докторів філософії в контексті інтернаціоналізації діяльності ПТО НАПН України (<http://surl.li/bdbsz>). Для розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності члени Ради беруть участь у наповненні сторінки сайту Інституту «Академічна доброчесність», сприяють вивченню, підписанню та дотриманню магістрами й аспірантами «Декларації про академічну доброчесність», текст якої також розміщено на сайті ПТО НАПН України (<http://surl.li/tdsl>). Для збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторії працевлаштування випускників Радою розпочато роботу з розроблення сторінки «Інформація

про здобувачів» (<http://surl.li/bdbtn>) для розміщення е-портфоліо здобувачів освіти та випускників освітньо-наукової програми.

У 2020 р. молоді вчені Інституту стали переможцями конкурсного відбору наукових досліджень за темою «Новітні підходи до професійного самовдосконалення педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у міжкурсовий період підвищення кваліфікації» (науковий керівник – докт. пед. наук О.Б. Кошук). У процесі реалізації завдань цього

дослідження було підготовлено програму «Професійне самовдосконалення педагогічних працівників закладів професійної освіти», цикл тренінгів («Тайм-менеджмент», «Професійне самовдосконалення», «Педагогічні можливості кейс-методу»). Крім того, в межах виконання конкурсного дослідження доктором педагогічних наук, старшим дослідником О.П. Радкевичем було розроблено вебсайт «Педагог-інноватор», що активно функціонує, зміцнюючи зв'язки наукової установи з успішними педагогами-практиками всієї країни.

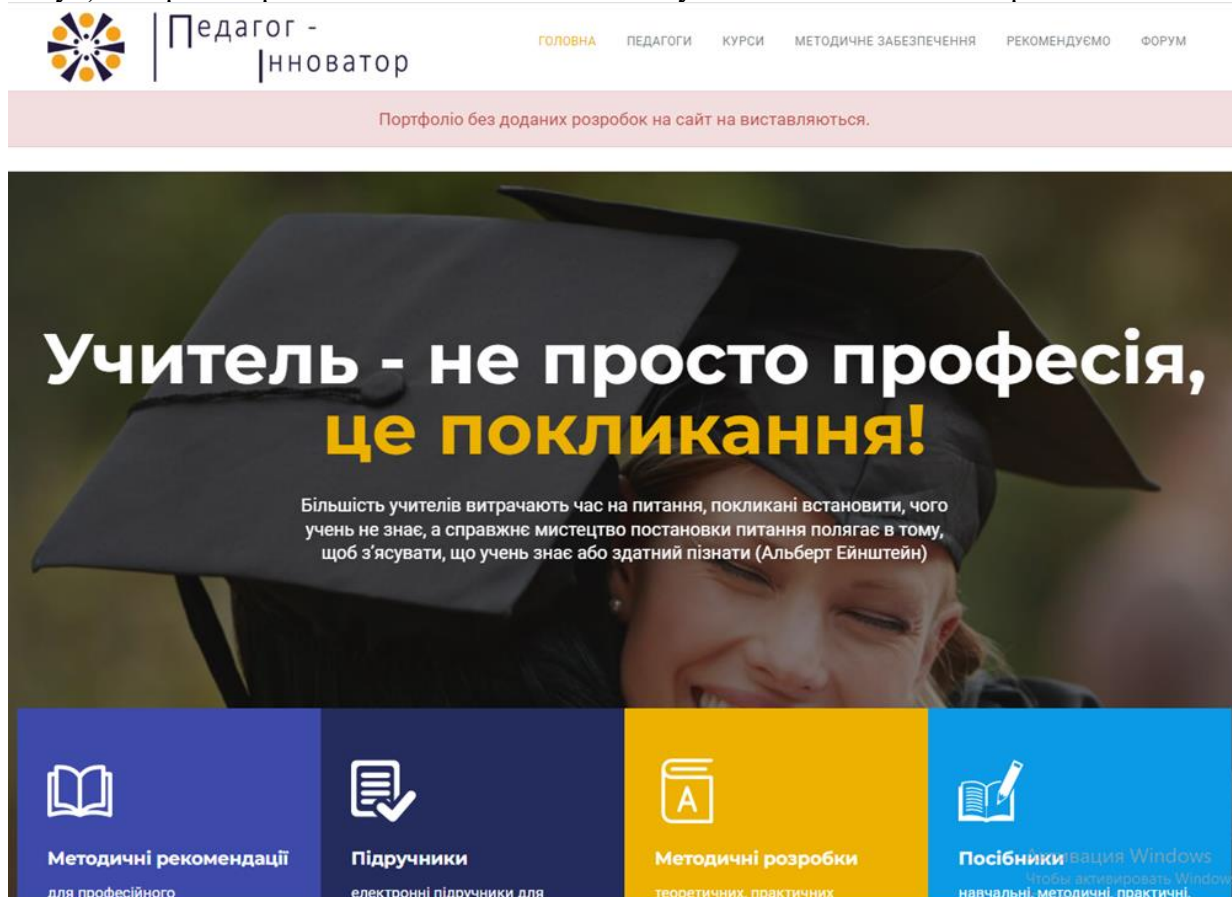

Рис. 4. Вебсайт «Педагог-інноватор» (innovation.ivet.edu.ua)

З 2021 р. молоді учені беруть активну участь у проведенні конкурсу «Викладач року» (<http://surl.li/tmhl>), зокрема залучаються до проведення опитування здобувачів освіти (<http://surl.li/topo>) з метою визначення рейтингу викладачів – учасників конкурсу. Радою започатковано також проведення конкурсу «Кращий аспірант року» (<http://surl.li/bdbuk>), що має проводитися серед аспірантів Інституту. Метою конкурсу є підтримка талановитих здобувачів освіти ступеня доктор філософії, підвищення їхньої зацікавленості в науковій діяльності, підтримка у розбудові аспірантами наукової кар'єри, підвищення мотивації аспірантів до наукової і дослідницької діяльності.

Упродовж багатьох років здійснюється співпраця Інституту з міжнародними організаціями, науковими установами і закладами освіти, а саме: Німецьким товариством технічного співробітництва (GTZ), Федеральним Інститутом професійної освіти Німеччини (Bundesinstitut für Berufsbildung – BIBB), Інститутом техніки та освіти в Технічному Університеті м. Бремен (ІТВ, Федеративна республіка Німеччина), Європейським фондом освіти (ЄФО), Університетом м. Констанц (Німеччина), Університетом м. Валенсія (Іспанія), Віденським університетом економіки та бізнесу (Австрія), Інститутом підвищення кваліфікації «Міжнародна професійна академія «ТуранПрофі» (Республіка Казахстан); Вищою школою лінгвістичною у Ченстохові

(Польща); Академією ім. Яна Длугоша у Ченстохові (Польща). Міжнародна наукова діяльність постійно зміцнюється завдяки активній участі співробітників Інституту в міжнародних проєктах, зокрема: «Ефективне управління трудовою міграцією та її кваліфікаційними аспектами» в межах співпраці з Субрегіональним Бюро МОП для країн Східної Європи і Центральної Азії 15 (2013); «Модернізація державних стандартів та принципів освіти і навчання відповідно до політики Європейського Союзу щодо навчання впродовж життя» (2012-2014); «ЕкоБРУ» (2013-2016); «Joker – my business, my identity» (Joker – moja firma, moje ja)» (2015); «Розвиток трудового потенціалу в Україні» (2013–2014); «Професійна спрямованість вивчення іноземних мов у професійно-технічних навчальних закладах» (2015); «Удосконалення практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання» (2016-2018).

Нині вчені Інституту беруть участь у проєкті ЕРАЗМУС+ «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні (PAGOSTE)» (2020–2023). Його мета – підвищити якість підготовки в Україні викладачів закладів П(ПТ)О. У процесі розв'язання завдань проєкту: представлено систему управління професійною підготовкою викладачів у країнах ЄС; розроблено науково обґрунтовані інструменти для аналізу потреб цільових груп (науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів професійного навчання, їх студентів, педагогічних працівників та керівників закладів П(ПТ)О) щодо підготовки викладачів для сфери професійної освіти; розроблено національну дорожню карту для змін в управлінні професійною підготовкою викладачів закладів П(ПТ)О України; розроблено Анкету сприйняття власних навичок та переконань, самооцінки стратегічних компетентностей викладачами П(ПТ)О та проведено відповідне опитування; для кожного закладу вищої освіти, що є партнером проєкту, розроблено концепції ефективного управління на основі партнерства; розроблено концепцію і дизайн онлайн-платформи «Партнерський простір «015» для розвитку співпраці між різними зацікавленими сторонами в професійній підготовці викладачів для системи П(ПТ)О; здійснюється пілотування нових структур управління на основі партнерства (Ресурсний центр професійної освіти з технологій дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського»; Професійний дорадчий комітет спеціальності «Професійна освіта (Економіка)» (ОПП «Економічна та бізнес-освіта») Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана; Комітет з підтримки забезпечення якості та розвитку підготовки педагогів професійної освіти і навчання Національного транспортного університету; громадська спілка «Асоціація з розвитку професійної та неперервної освіти» Української інженерно-педагогічної академії); розроблено навчальні матеріали для тренінгу персоналу; здійснюється підготовка програмного документу, який буде містити рекомендації для українських закладів вищої освіти щодо впровадження механізмів управління на основі партнерства; розробляються зміни до професійного стандарту «Педагог професійного навчання» та освітніх стандартів підготовки викладачів системи П(ПТ)О з урахуванням управління на основі партнерства; ініціюється створення мережі або об'єднання закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку за навчальними програмами «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»; проведено навчання персоналу з освітніх реформ і партнерських відносин у педагогічній освіті та організовано навчальні візити українських студентів до університетів-партнерів у країнах Євросоюзу; планується видання антології професійної підготовки викладачів П(ПТ)О в Україні.

У процесі міжнародної проєктної діяльності науковцями Інституту підготовлено низку педагогічних інновацій, серед яких: програми дистанційних курсів для викладачів закладів професійної освіти («Культура екологічної безпеки професійної діяльності у будівельній галузі», «Енергоефективна компетентність педагогічних працівників ПТНЗ будівельного профілю», «Екоорієнтовані педагогічні технології»); виробничо-практичні видання «Дайджест курсів підвищення екологічної компетентності викладачів, учнів та студентів», «Екоорієнтовані технології професійного навчання. Збірник екологічних проєктів»; аналітичні довідки за результатами порівняльного аналізу навчальних планів підготовки викладачів економіки для системи професійної освіти у закладах вищої освіти України та зарубіжжя; модель практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання та методичні рекомендації щодо її вдосконалення; результати загальнонаціонального опитування щодо сучасного стану управління підготовкою педагогів професійного навчання; доро-

жно карту змін управління професійною підготовкою викладачів для сучасної системи професійної освіти України тощо. У 2021 р. укладено угоду про співпрацю з Європейським інститутом безперервної освіти (EIDV) Словаччини, відповідно до якої здійснюється наукове стажування співробітників Інституту, підвищення їхньої кваліфікації згідно з міжнародними програмами та отриманням сертифікатів європейського зразка.

Інститут є активним організатором, співорганізатором і учасником численних масових заходів, на яких розглядаються актуальні проблеми розвитку вітчизняних систем професійної, фахової передвищої і вищої освіти. Майже сто з них – міжнародного рівня (Відео-архів конференцій, 2021). Зокрема, широке визнання науково-педагогічної громадськості здобули циклічні масові науково-практичні заходи: *міжнародні конференції*: «Професійне навчання персоналу – європейський вибір», «Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства», «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми», «Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи»; всеукраїнські науково-практичні конференції: «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (звітна), «Теорія і практика дистанційного навчання у професійній освіті», «Фахова передвища освіта: сучасні виклики та перспективи розвитку»; *веб-конференція* «Актуальні проблеми професійного розвитку майстрів виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти»; *всеукраїнські науково-практичні семінари*: «Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D в ЄС», «Модернізація освітніх програм: досвід і виклики сучасності», «Підготовка педагогів професійного навчання: проблеми та перспективи». Із 2016 р. Інститут організовує й успішно проводить всеукраїнський конкурс на кращий електронний освітній ресурс «Планета-ІТ» за такими номінаціями: електронні підручники, посібники, практикуми; курси дистанційного навчання; SMART-комплекси.

Особлива увага учасників масових заходів приділялася пошуку ефективних теорій і практик розвитку ділової активності суб'єктів освіти; розробленню ефективних алгоритмів педагогічного проєктування в інноваційному освітньому просторі України та особливостей використання

цифрових технологій; обґрунтуванню практичних аспектів професійного становлення і кар'єрного зростання здобувачів освіти, педагогів і науковців в умовах ринкової економіки, аналізу тенденцій сучасної професійної та фахової передвищої освіти, обговоренню моделей і методик професійної підготовки конкурентоспроможних кваліфікованих робітників і педагогів професійного навчання тощо. Це сприяло випереджувальному розвитку закладів професійної освіти; обґрунтуванню пріоритетних напрямів взаємодії науки й освітньої практики, досвіду впровадження проєктного менеджменту у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників; установленню пріоритетних напрямів забезпечення професійного становлення й кар'єрного зростання суб'єктів закладів освіти, розвитку партнерства між закладами вищої, середньої і професійної освіти як України, так зарубіжних країн тощо.

Інноваційність і професіоналізм колективу установи сприяв здійсненню вагомого внеску в модернізацію національної системи професійної та фахової передвищої освіти, що підтверджується численними нагородами й відзнаками, серед яких: 18 медалей, 23 дипломи, «Національне визнання наукових досягнень» та звання «Лідер сучасної освіти».

У 2020-2021 рр. потужним викликом для діяльності Інституту стала пандемія COVID-19 і зумовлений нею тривалий карантин, що найбільше перешкоджав здійсненню експериментальної діяльності, зокрема, проведенню тренінгів із педагогічними працівниками та здобувачами закладів освіти, тестування та опитування. Водночас для вирішення пов'язаних з карантинном організаційних проблем було розроблено механізми реалізації дистанційного режиму роботи і звітності наукових співробітників, створено онлайн-облік робочого часу, удосконалено електронний документообіг та онлайн-комунікацію з закладами освіти тощо.

Для забезпечення ефективності освітньої складової діяльності Інституту в період карантину було використано потужності власної системи дистанційного навчання (СДН), а саме: для проведення занять і консультацій з магістрами та аспірантами, представлення та обговорення результатів наукових досліджень, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, здійснення автоматизованого запису на вибірковій дисципліні тощо.

Науковцями Інституту було також проведено цикл тематичних всеукраїнських науково-практичних вебінарів для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої і вищої освіти з організації роботи у період карантинних обмежень. Серед них: «Удосконалення екологічної компетентності педагогічних працівників закладів професійної освіти засобами дистанційних курсів», 23 березня 2020 р. (<https://youtu.be/A1L5OC1oBk0>); «Організація дистанційного навчання в закладах професійної освіти», 24 березня 2020 р. (<https://youtu.be/zijmC0nL5wU>); «Організаційно-педагогічні умови дистанційного професійного навчання», 26 березня 2020 р. (<https://www.youtube.com/embed/wP4eW1e7joc>); «Ми разом: психологічна підтримка учнівської молоді та педагогічних працівників під час карантину», 27 березня 2020 р. (<https://www.youtube.com/watch?v=cCfKfJbCvE>); «Самоосвітня діяльність педагога в умовах дистанційного навчання», 30 березня 2020 р. (<https://www.youtube.com/embed/wP4eW1e7joc>); «Методика оцінювання складності навчальних дій у закладах фахової передвищої освіти», 31 березня 2020 р., (<https://youtu.be/Gcc2g8U28rM>); «Створення SMART-комплексів у системі дистанційного навчання», 2 квітня 2020 р. (<https://youtu.be/6afPQ2T4y8Y>); «Психологічна профілактика панічних проявів під час карантину», 7 квітня 2020 р. (<https://youtu.be/SKF8YC9zVIQ>); «Основні фактори відбору та проектування інноваційних технологій навчання», 8 квітня 2020 р. (<https://youtu.be/Hdsi4KC-t7M>); «Застосування мобільних додатків у дистанційному навчанні», 10 квітня 2020 р. (https://youtu.be/_3GDMvibm9E); «Технології дистанційного навчання у підготовці кваліфікованих робітників нової формації», 20 травня 2020 р., (<https://www.youtube.com/watch?v=VxcJDFFK83c>); «Розроблення змісту програми дистанційних курсів підвищення кваліфікації майбутніх майстрів виробничого навчання», 6 травня 2020 р. (<https://youtu.be/sfyYHFmOnxM>); 1. «Методика використання «Google Classroom», 1 червня 2020 р. (<https://youtu.be/XDEoXgAQg5A>); «Практика організації самостійної роботи здобувачів освіти

дистанційними засобами», 4 червня 2020 р. (<https://youtu.be/9iiKeCIVslc>); «Застосування програмного забезпечення САПР у професійній підготовці майбутніх фахівців», 15 червня 2020 р. (<https://youtu.be/-f2q0PnZuBQ>) та багато інших, відеозаписи яких представлено на сайті Інституту

Висновки. Узагальнюючи результати діяльності Інституту професійної освіти НАПН України варто акцентувати увагу на найбільш важливих напрямках його подальшого розвитку. Головною своєю місією колектив наукової установи вбачає у подальшому розвитку:

наукової діяльності (виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень з актуальних проблем розвитку вітчизняної професійної освіти та забезпечення її якості; системна інтеграція освіти, науки і практики; створення інноваційних навчальних технологій і освітніх продуктів; просування та комерціалізація інтелектуальних і технологічних проєктів);

державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти (формування державної політики у сфері професійної освіти на всіх рівнях; розроблення професійних стандартів, стандартів освіти і освітніх програм; формування Національної системи кваліфікацій та вдосконалення Національної рамки кваліфікацій; впровадження й поширення дуальної форми здобуття освіти; створення сучасного освітнього середовища, зокрема у центрах професійної досконалості; проведенні системного моніторингу працевлаштування випускників закладів професійної освіти; формування державного і регіонального замовлення на підготовку кадрів на основі прогнозування потреб ринку праці у професійних кваліфікаціях; оцінювання результатів навчання випускників закладів професійної та фахової передвищої освіти);

міжнародної діяльності (розвиток програм стажування; залучення зарубіжних викладачів і науковців до реалізації освітніх програм і виконання наукових досліджень; створення інтернаціональних наукових колективів; запровадження освітніх програм подвійного дипломування; участь у міжнародних програмах академічної мобільності; активізація участі у міжнародних освітніх і наукових проєктах).

Список посилань

- Базиль, Л. (2019а). Розвиток соціального партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти регіону. *Професійна освіта*, 3(84), с.54-55.
- Базиль, Л. (2019b). Від наукових досягнень – до кращих наукових практик. *Педагогічна газета України*, 2(270), березень-квітень, с. 5.
- Базиль, Л. (2019с). Соціальне партнерство й інші пріоритетні завдання профтехосвіти. *Освіта і суспільство*. Липень, с. 6.
- Базиль, Л. (2020а). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання. *Педагогічна газета*. трав.-черв., 3 (277), с. 3.
- Базиль, Л. (2020b). Науково-методичний супровід діяльності закладів професійної освіти. *Педагогічна газета*, берез.-квіт., 2(276), с. 6.
- Відео-архів конференцій (2021). *Офіційний сайт Інституту професійної освіти НАПН України*. <https://ivet.edu.ua/index.php/events/arkhiv-konferentsii>
- Єршова, Л. М., & Базиль, Л. О. (2020). Ефективні вектори співпраці інституту професійно-технічної освіти НАПН України з навчально(науково)-методичними центрами (кабінетами) професійно-технічної освіти. *Вісник НАПН України*, 2(1), с. 1-10. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-8-1>
- Інститут професійно-технічної освіти НАПН України*: офіційний сайт: www.ivet-ua.science
- Кремень, В.Г. (2021). Про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2020 році та завдання на 2021 рік: наукова доповідь на загальних зборах НАПН України 9 квітня 2021р. *Вісник НАПН України*, 3(1), с. 1-16. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-1-1>
- Луговий, В.І., Регейло, І.Ю., & Гудим, І.М. (2021). Про співпрацю Національної академії педагогічних наук України з комітетами Верховної Ради України у 2020р. *Вісник НАПН України*, 3(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-16-2>
- Наукове керівництво експериментальною роботою всеукраїнського рівня (2021). *Офіційний сайт Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*. <https://ivet.edu.ua/index.php/activity/eksperymentalna-robota/zvity>
- Наукові школи вчених Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (2021). *Офіційний сайт Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*. <https://ivet.edu.ua/index.php/activity/naukovi-shkoly>
- Педагогічні інновації для освітньої практики (2021). *Офіційний сайт Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*. <https://ivet.edu.ua/index.php/activity/pedahohichni-innovatsii>
- Планова продукція з тем наукових досліджень Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (2021). *Офіційний сайт Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*. <https://ivet.edu.ua/index.php/repozytarii/produksiia-ndr>
- Професійна педагогіка (2021). *Сайт фахового журналу Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1>
- Радкевич, В. (2021). Науковий супровід забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти. *Професійна освіта*, 3, 12-13.
- Радкевич, В. (2019а). Роль професійної освіти в реалізації цілей сталого розвитку суспільства. *Професійна освіта*, 1, с. 5-9.
- Радкевич, В. (2019b). Від наукових досліджень – до кращих освітніх практик. *Професійна освіта*, 2, с. 9-11.
- Радкевич, В. О. & Єршова Л. М. (Ред.) (2021). *Професійна (професійно-технічна) та фахова передвища освіта: інформаційно-аналітичні матеріали*. Житомир: Полісся.
- Радкевич, В. О., Єршова, Л. М. & Ничкало, Н. Г. (2021а). Професійна (професійно-технічна) освіта для потреб особистості, економіки, суспільства. В Кремень, В. Г. (Ред.). *Національна доповідь про стан і перспективи розвитку в Україні (До 30-річчя незалежності України): монографія*/ Київ: КОНВІ ПРІНТ, с. 76-81. <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
- Радкевич, В. О., Єршова, Л. М. & Ничкало, Н. Г. (2021b). Сучасна фахова передвища і вища освіта – ключова умова конкурентоспроможності України. В Кремень, В. Г. (Ред.). *Національна доповідь про стан і перспективи розвитку в Україні: монографія (До 30-річчя незалежності України)*. Київ: КОНВІ ПРІНТ, с. 82-86. <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
- Радкевич, В. О. & Артюшина, М. В. (2017). *Професійно-технічна освіта : інформаційно-аналітичні матеріали за результатами констатувального етапу досліджень*. Київ : ПТТО НАПН України.
- Радкевич, В. О., & Єршова, Л. М. (Ред.) (2019). *Професійна (професійно-технічна) та фахова передвища освіта: інформаційно-аналітичні матеріали*. Житомир: Полісся.
- Радкевич, В. О., Бородієнко, О. В., Пуховська, Л. П., Лапа, О. В., Зуєва, А. Б., Гуменна, Л. С., Остапенко, А. В., & Малишева, М. Р.; Радкевич, В. О. (Ред.). (2021). *Професійна (професійно-технічна) освіта України: початок ХХІ століття: енциклопедія*. Житомир: Полісся.

Радкевич, В.О. (Ред). (2018а). Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (2013-2017) : довідник : у 5 ч. Ч. 1: Структура Інституту. Київ : ПТТО НАПН України.

Радкевич, В.О. (Ред). (2018b). Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (2013-2017) : довідник : у 5 ч. Ч. 2: Науково-організаційна діяльність. Київ : ПТТО НАПН України.

Радкевич, В.О. (Ред). (2018с). Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (2013-2017) : довідник : у 5 ч. Ч. 3: Експериментальна діяльність. Київ : ПТТО НАПН України.

Радкевич, В.О. (Ред). (2018d). Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (2013-2017) : довідник : у 5 ч. Ч. 4: Дайджест наукових розробок. Київ : ПТТО НАПН України.

Радкевич, В.О. (Ред). (2018е). Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (2013-2017) : довідник : у 5 ч. Ч. 5: Бібліографічний покажчик наукових праць. Київ : ПТТО НАПН України.

Радкевич, В.О. (2021). Наукова платформа професійної освіти: сталий розвиток: наукова доповідь на XV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання», присвяченій 30-річчю Незалежності України та 15-річчю заснування Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (25 березня 2021 р.). *Вісник НАПН України*, 2(1), с. 1-9. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-17-1>.

Переклад і транслітерація

Bazyl, L. (2019a). Rozvytok sotsialnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity rehionu [Development of social partnership in the field of professional (vocational) education in the region]. *Profesiina osvita [Professional education]*, 3(84), s.54-55, [in Ukrainian].

Bazyl, L. (2019b). Vid naukovykh dosiahnen – do krashchykh naukovykh praktyk [From scientific achievements to the best scientific practices]. *Pedahohichna hazeta Ukrainy [Pedagogical newspaper of Ukraine]*, 2(270), berezen-kviten, s. 5, [in Ukrainian].

Bazyl, L. (2019s). Sotsialne partnerstvo y inshi priorytetni zavdannia proftekhosvity [Social partnership and other priorities of vocational education]. *Osvita i suspilstvo [Education and society]*. Lypen, s. 6, [in Ukrainian].

Bazyl, L. (2020a). Naukovo-metodychne zabezpechennia profesiinoi osvity i navchannia. *Pedahohichna hazeta. trav.-cherv.*, 3 (277), s. 3, [in Ukrainian].

Bazyl, L. (2020b). Naukovo-metodychnyi suprovid diialnosti zakladiv profesiinoi osvity [Scientific and methodological support of professional education and training]. *Pedahohichna hazeta [Pedagogical newspaper]*, berez.-kvit., 2(276), s. 6, [in Ukrainian].

Video-arkhiv konferentsii [Video archive of conferences] (2021). *Ofitsiyni sait Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Official site of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]*. <https://ivet.edu.ua/index.php/events/arkhiv-konferentsii>, [in Ukrainian].

Yershova, L. M., & Bazyl, L. O. (2020). Efektyvni vektory spivpratsi instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy z navchalno(naukovo)-metodychnymy tsentramy (kabinetamy) profesiino-tekhnichnoi osvity [Effective vectors of cooperation of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine with educational (scientific) and methodological centers (offices) of vocational education.]. *Visnyk NAPN Ukrainy [Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]*, 2(1), s. 1-10. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-8-1>, [in Ukrainian].

Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy: ofitsiyni sait [Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine: official website]: www.ivet-ua.science, [in Ukrainian].

Kremen, V.H. (2021). Pro diialnist Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy u 2020 rotsi ta zavdannia na 2021 rik: naukova dopovid na zahalnykh zborakh NAPN Ukrainy 9 kvitnia 2021r. [On the activities of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine in 2020 and the tasks for 2021: a scientific report at the general meeting of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine on April 9, 2021]. *Visnyk NAPN Ukrainy [Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]*, 3(1), s. 1-16. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-1-1>, [in Ukrainian].

Luhovyi, V.I., Reheilo, I.Iu., & Hudym, I.M. (2021). Pro spivpratsiu Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy z komitetamy Verkhovnoi Rady Ukrainy u 2020r. [On cooperation of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine with the committees of the Verkhovna Rada of Ukraine in 2020]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy [Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]*, 3(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-16-2>, [in Ukrainian].

Naukove kerivnytstvo eksperymentalnoiu robotoiu vseukrainskoho rivnia [Scientific guidance of experimental work of the all-Ukrainian level] (2021). Ofitsiyni sait Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy. <https://ivet.edu.ua/index.php/activity/eksperymentalna-robota/zvity>, [in Ukrainian].

Naukovi shkoly vchenykh Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Scientific schools of scientists of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine] (2021). Ofitsiinyi sait Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Official site of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]. <https://ivet.edu.ua/index.php/activity/naukovi-shkoly> , [in Ukrainian].

Pedahohichni innovatsii dlia osvitnoi praktyky [Pedagogical innovations for educational practice] (2021). Ofitsiinyi sait Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Official site of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]. <https://ivet.edu.ua/index.php/activity/pedahohichni-innovatsii>. [in Ukrainian].

Planova produktsiia z tem naukovykh doslidzhen Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Планова продукція з тем наукових досліджень Інституту професійно-технічної освіти НАПН України] (2021). Ofitsiinyi sait Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Official site of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]. <https://ivet.edu.ua/index.php/repozytarii/produktsiia-ndr> , [in Ukrainian].

Profesiina pedahohika [Professional pedagogy] (2021). Sait fakhovoho zhurnalu Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy [Website of the professional journal of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1> , [in Ukrainian].

Radkevych, V. (2021). Naukovyi suprovid zabezpechennia yakosti profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity [Scientific support of quality assurance of professional (vocational) education]. *Profesiina osvita [Professional education]*, 3, 12-13, [in Ukrainian].

Radkevych, V. (2019a). Rol profesiinoi osvity v realizatsii tsilei staloho rozvytku suspilstva [The role of vocational education in achieving the goals of sustainable development of society]. *Profesiina osvita [Professional education]*, 1, s. 5-9, [in Ukrainian].

Radkevych, V. (2019b). Vid naukovykh doslidzhen – do krashchykh osvitnikh praktyk [From research to best educational practices]. *Profesiina osvita [Professional education]*, 2, s. 9-11, [in Ukrainian].

Radkevych, V. O. & Yershova L. M. (Red.) (2021). *Profesiina (profesiino-tekhnichna) ta fakhova peredvyshcha osvita: informatsiino-analitychni materialy [Professional (vocational-technical) and professional higher education: information-analytical materials]*. Zhytomyr: Polissia, [in Ukrainian].

Radkevych, V. O., Yershova, L. M. & Nychkalo, N. H. (2021a). Profesiina (profesiino-tekhnichna) osvita dlia potreb osobystosti, ekonomiky, suspilstva [Professional (vocational) education for the needs of the individual, economy, society]. V Kremen, V. H. (Red.). *Natsionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku v Ukraini (Do 30-richchia nezalezhnosti Ukrainy): monohrafiia [National report on the state and prospects of development in Ukraine (To the 30th anniversary of Ukraine's independence): monograph]*. Kyiv: KONVI PRINT, s. 76-81. <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> , [in Ukrainian].

Radkevych, V. O., Yershova, L. M. & Nychkalo, N. H. (2021b). Suchasna fakhova peredvyshcha i vyshcha osvita – kluchova umova konkurentospromozhnosti Ukrainy. V Kremen, V. H. (Red.). *Natsionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku v Ukraini: monohrafiia (Do 30-richchia nezalezhnosti Ukrainy) [National report on the state and prospects of development in Ukraine (To the 30th anniversary of Ukraine's independence): monograph]*. Kyiv: KONVI PRINT, s. 82-86. <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> , [in Ukrainian].

Radkevych, V. O. & Artiushyna, M. V. (2017). *Profesiino-tekhnichna osvita : informatsiino-analitychni materialy za rezultatamy konstatyvalnogo etapu doslidzhen [Vocational and technical education: information and analytical materials on the results of the ascertaining stage of research]*. Kyiv : IPTO NAPN Ukrainy, [in Ukrainian].

Radkevych, V. O., & Yershova, L. M. (Red.) (2019). *Profesiina (profesiino-tekhnichna) ta fakhova peredvyshcha osvita: informatsiino-analitychni materialy [Professional (vocational-technical) and professional higher education: information-analytical materials]*. Zhytomyr: Polissia, [in Ukrainian].

Radkevych, V. O., Borodiienko, O. V., Pukhovska, L. P., Lapa, O. V., Zuieva, A. B., Humenna, L. S., Ostapenko, A. V., & Malysheva, M. R.; Radkevych, V. O. (Red.). (2021). *Profesiina (profesiino-tekhnichna) osvita Ukrainy: pochatok XXI stolittia: entsyklopediia [Professional (vocational) education of Ukraine: the beginning of the XXI century: encyclopedia]*. Zhytomyr: Polissia, [in Ukrainian].

Radkevych, V.O. (Red). (2018a). *Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy [Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine] (2013-2017) : dovidnyk : u 5 ch. Ch. 1: Struktura Instytutu [Structure of the Institute]*. Kyiv : IPTO NAPN Ukrainy, [in Ukrainian].

Radkevych, V.O. (Red). (2018b). *Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy [Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine] (2013-2017) : dovidnyk : u 5 ch. Ch. 2: Naukovo-orhanizatsiina diialnist [Scientific and organizational activities]*. Kyiv : IPTO NAPN Ukrainy, [in Ukrainian].

Radkevych, V.O. (Red). (2018c). *Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy [Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine] (2013-*

2017) : dovidnyk : u 5 ch. Ch. 3: Eksperymentalna diialnist [Experimental activities]. Kyiv : IPTO NAPN Ukrainy, [in Ukrainian].

Radkevych, V.O. (Red). (2018d). *Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy* [Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine] (2013-2017) : dovidnyk : u 5 ch. Ch. 4: Daidzhest naukovykh rozrobok [Digest of scientific developments]. Kyiv : IPTO NAPN Ukrainy, [in Ukrainian].

Radkevych, V.O. (Red). (2018e). *Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy* [Institute of Vocational Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine] (2013-2017) : dovidnyk : u 5 ch. Ch. 5: Bibliorafichnyi pokazhchik naukovykh prats [Bibliographic index of scientific works]. Kyiv : IPTO NAPN Ukrainy, [in Ukrainian].

Radkevych, V.O. (2021). Naukova platforma profesiinoi osvity: stalyi rozvytok: naukova dopovid na XV Vseukrainskii naukovo-praktychnii konferentsii «Naukovo-metodychne zabezpechennia profesiinoi osvity i navchannia», prysviachenii 30-richchii Nezalezhnosti Ukrainy ta 15-richchii zasnuvannia Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy (25 bereznia 2021 r.) [Scientific platform of vocational education: sustainable development: scientific report at the XV All-Ukrainian scientific-practical conference "Scientific and methodological support of vocational education and training" dedicated to the 30th anniversary of Independence of Ukraine and the 15th anniversary of the Institute of Vocational Education of NAPS of Ukraine (March 25, 2021 p.)]. *Visnyk NAPN Ukrainy* [Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine], 2(1), s. 1-9. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-17-1> , [in Ukrainian].

<https://doi.org/10.32835/2707-3092.2021.23.125-143>

ACTIVITIES OF THE INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING OF NAES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF MODERN CHALLENGES

Valentyna Radkevych ¹, Lyudmila Yershova ², Lyudmila Bazyl ³

¹ Doctor of Sciences in Education, professor, academician of the National academy of educational sciences of Ukraine, director of the Institute of vocational education and training of the National academy of educational sciences of Ukraine, Ukraine, <http://orcid.org/0000-0002-9233-5718>, e-mail: mrs.radkevich@gmail.com

² Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Deputy Director of Institute of Vocational Education and Training of NAES of Ukraine, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-2346-5842>, e-mail: l.yershova@hotmail.com

³ Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Scientific Secretary of the Institute of Vocational Education and Training of NAES of Ukraine, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-4130-5436>, e-mail: ljudmilabazyl@gmail.com

Abstract

The relevance of the study is conditioned by the need to promote the results of scientific, educational, information-analytical, advisory activities of the unified scientific institution in Ukraine that provides scientific and methodological support to domestic vocational and professional pre-higher education, which is in a state of reform.

Purpose: to characterize the current challenges and risks for the system of professional and vocational pre-higher education, highlight the main results of the Institute of Vocational Education and Training of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine (hereinafter: institute of VET of NAES of Ukraine) in 2021 and prospects for its further development.

Methods: theoretical (analysis, synthesis, generalization); empirical (study of legislative and regulatory documents in the field of vocational and professional prehigher education, analysis of the results of structural units of the institute of VET of NAES of Ukraine and materials published on its official website and the website of the professional journal "Professional Pedagogy").

Results: The Institute of Vocational Education and Training of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine is presented as a single scientific platform that provides scientific and methodological support for the modernization of modern vocational and professional prehigher education; conducts research on issues relevant to vocational

and professional higher education; develops and implements pedagogical innovations in educational institutions (concepts, methodological systems, methods, technologies, etc.); carries out innovative educational activities of different levels; prepares highly qualified personnel for vocational, professional pre-higher and higher education in the specialties 011 Education. Pedagogy and 015 Vocational education (by specializations); is engaged in publishing, information-analytical and expert activities; actively develops international scientific relations, participates in international scientific and educational projects; systematically implements the principles of predictability, academic freedom, integrity, student-centeredness. The main challenges and risks in the activities of the scientific institution are described, its current tasks and ways to solve them are identified.

Conclusions: the main *challenges* to the system of vocational education are described (strengthening of world integration processes, rapid development of digitalization, nationalization, greening, internationalization of professional training of future specialists in developed countries); *the risks* caused by them are analyzed (centralized and bureaucratized management system in the field of scientific and technical activities; insufficient funding for socio-humanitarian research; low wages of research and teaching staff; reduced prestige of vocational education; underdevelopment of dual education). Based on the analysis of the institute of VET of NAES of Ukraine in 2021 *promising areas* for further development of scientific institutions are identified (basic and applied research, strengthening the principles of academic integrity; improving educational programs for Masters and Doctors of Philosophy; introduction of modular programs of professional development of pedagogical workers of institutions of vocational and professional pre-higher education); development of corporate culture of the institute and its international activities); *the main tasks* of the scientific institution are outlined (ensuring the quality of vocational and professional higher education; promoting the development of public-private partnership; improving the system of training teachers in the field of vocational education and training, etc.).

Keywords: *Institute of Vocational Education and Training of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, vocational education, scientific, educational, experimental, publishing, international, innovative educational activities.*

Стаття надійшла до редакції: 10.12.2021

Прийнято до друку: 20.12.2021